

Так, право на працю має певні ознаки, а саме суть, зміст і форму.

Сутністю права на працю є можливість одержання роботи, вільного вибору професії, роду занять, можливість заробляти собі на життя працюю, що забезпечує гідне існування людини та формує площину її самореалізації. Змістом цього права є здорові і безпечні умови праці. Формою права на працю є оплата чи винагорода за неї у встановлених законом розмірах і формах. Таким чином, право на працю – це форма діяльності особи (трудова діяльність) з метою забезпечення умов існування(одержання винагороди), шляхом вільного вибору професії, роду занять або погодження на них.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. Станом на 15 травня 2014р.:(офіц. текст).-К.: Паливода А.В., 2014. -56с.

2. Міжнародний пакт о громадянських і політичних правах.//Права человека : сборник международных документов.-М.: Юрид.лит., 1998. – 608с.

3. Кодекс законів про працю від 10.12.1971 № 322- VIII (Редакція станом на 11.08.2013). [Електронний ресурс]//Сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

4. Н.Мокрицька. Про сутність проголошеного у Конституції України права на працю./[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/2451/115/>

Нагальні реформи на регіональному та місцевому рівні як передумова свроінтеграції України

Безрутченко С.М., професор кафедри господарсько-правових дисциплін
ННІПП НАВС, кандидат економічних наук

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС сформувало перед нашою державою завдання забезпечити імплементацію європейських правових норм та принципів шляхом здійснення комплексу реформ у всіх сферах організації життя суспільства.

Слід мати на увазі, що структура управління, економічна, фінансово-кредитна системи та соціальна політика країн, бажаних стати членами Європейського Союзу, повинні відповідати певним стандартам і критеріям, які були узагальнені і прийняті в Маастріхті та Копенгагені.

У блоці завдань, що постали перед Україною у цьому зв'язку, питанням державної регіональної політики належить провідне місце. Адже реальною основою процвітання Європейського Союзу є саме стабільний та збалансований розвиток усіх територій країн ЄС, вирівнювання стану їх розвитку, що вирішальною мірою забезпечує ефективно діюча система місцевого самоврядування та запровадження на практиці принципу субсидіарності, адміністративної та фінансової децентралізації.[1]

Очевидно, що наразі Україна переживає надзвичайно складний період своєї сучасної історії. Надзвичайно небезпечною та руйнівною для всієї країни залишається політична та економічна ситуація на Сході України. А в окремих місцях Донбасу, внаслідок ведення військових дій, спостерігались ознаки гуманітарної катастрофи. У глибокій кризі перебувають економіка та фінансова система країни, про що свідчать вкрай негативні тенденції майже всіх макроекономічних показників. Втім, на думку аналітиків, було б неправильно, всі негаразди в сфері економіки

та публічних фінансів списувати на колосальні втрати від корупційної складової наших проблем, недооцінюючи значення інших важливих факторів. Україна відчуває негативний вплив хронічних прорахунків щодо впровадження державної регіональної економічної політики, негативні наслідки структурної деформації регіональних економічних комплексів, що насамперед, виявляється через дефіцит державного бюджету, зниження рівня та якості життя людини.[1]

Так, дефіцит Державного бюджету України на 2014 р. за перші півроку оцінено у суму 6 289,8 млрд грн.[2]. Загрозливий тренд демонструють підсумки соціально-економічного розвитку регіонів України протягом січня-червня 2014 р. :

- зменшення обсягів промислового виробництва спостерігалось в 19 регіонах;
- зменшення обсягів виконаних будівельних робіт мало місце в 20 регіонах;
- від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами мало місце у 8 регіонах;
- зменшення обсягу освоєних капітальних інвестицій мало місце у 18 регіонах;
- зменшення надходжень прямих іноземних інвестицій спостерігалось у 26 регіонах.[3]

В контексті, обраної для дослідження, тематики, треба зазначити, що до низки, у тому числі вищезазначених, негативних явищ, призвела і надмірна централізація доходів і видатків державного бюджету. Вилучаючи левову частину доходів до центрального бюджету, уряд послаблює зацікавленість органів місцевого самоврядування у збільшенні доходів за чинними статтями та пошуку нових джерел доходів. Така модель бюджетної системи сформувала пасивні органи місцевого самоврядування, які покладаються на допомогу з держбюджету і не є активними щодо розвитку власних територій.

Показово, що 2013 року у шести із 27 регіонів частка трансфертів із державного бюджету в доходах місцевих бюджетів перевищила 70 %, у семи регіонах вона становила від 60 до 70 %, у п'яти – від 50 до 60 %, і лише в дев'яти регіонах – менше 50 %. Фінансова залежність від центру також погіршила якість надання суспільних товарів і послуг на місцях, оскільки органи місцевого самоврядування завжди можуть посилатися на брак фінансових ресурсів [4].

Водночас, навіть попри вкрай складну внутрішню та зовнішньополітичну ситуацію, на місцях, в регіонах України відчувається «зарядженість» на євроінтеграцію, вже розпочались незворотні процеси реформування, які мають бути підкріплені, зокрема кардинальними змінами у чинній законодавчій базі, зокрема щодо створення комплексної правової бази для дієвої боротьби з корупцією, підвищення дієздатності місцевого самоврядування, залучення громадськості до вирішення нагальних проблем соціально-економічного розвитку на місцях. Вирішення цих завдань – умова активізації підприємництва та залучення інвестицій, створення нових робочих місць та підвищення доходів населення.

Водночас, уніфікованого, стандартизованого «рецепту» щодо впровадження реформ як в країні в цілому, так зокрема на місцевому,

регіональному рівні в Україні на разі не існує. А комплексна програма реформ ще не відома суспільству, тоді як саме свідомо підтримка та активна зацікавлена участь щонайменше переважної кількості громадян є головною гарантією досягнення бажаної мети – стати членами Європейського Союзу. Тому варто підтримати думку фахівців про те, що треба невідкладно зробити висновки із того, чому і з яких причин не спрацювали різні програми вдосконалення та реформ, яких за історію існування незалежної України не бракувало.

Так, наприклад, затверджена у 2010 р. Програма економічних реформ на 2010–2014 роки охоплювала перелік заходів щодо реформування головних складових елементів системи державних фінансів, зокрема бюджетної та податкової систем, державного кредиту, місцевих фінансів, позабюджетних соціальних фондів. Попри значну кількість зауважень, маємо зазначити, що ця програма, на думку науковців, була цілісним планом реформ. У межах кожного напрямку було реалізовано низку заходів, проте результати проведених реформ є досить неоднозначними. Частина новачій дійсно сприяла поліпшенню стану державних фінансів. Поряд із цим виконання окремих важливих завдань мало формальний характер, низку завдань так і не було реалізовано попри закінчення термінів, відведених на їх виконання. При цьому якість реалізації багатьох завдань була низькою, що нівелювало їх позитивний ефект. Як результат, Програма економічних реформ на 2010–2014 роки так і не вирішила більшості фундаментальних проблем у системі державних фінансів України. [5]

На мою думку, поки що не має підстав стверджувати, що політична еліта в Україні вже зробила з цього відповідні висновки. Так, нещодавно майже одночасно були оприлюднені реформаторський пакет законопроектів Уряду України в сфері бюджетно-податкової політики (без прийняття якого Прем'єр-міністр А.Яценюк відмовляється представляти на затвердження парламенту головний фінансовий план країни - Державний бюджет на 2015 рік), та в загальних рисах програма реформ Президента України П.Порошенка «Стратегія 2020». вніс до Верховної Ради Урядовий пакет проектів законів передбачає внесення змін до Податкового та Бюджетного кодексів, а також законопроект про реформування системи загальнообов'язкового соціального страхування та легалізації фонду оплати праці. У Верховній Раді були зареєстровані, проект закону «Про реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» (№5080 от 15.09.2014); проект закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України» та деякі інші законопроекти відносно податкової реформи (№5079 от 15.09.2014); проект закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (відносно реформи міжбюджетних відносин) (№5078 от 15.09.2014).

Репрезентована перед журналістами під час міжнародного заходу високого рівня Програма Президента «Стратегія реформ до 2020 року» передбачає здійснення більше 60 реформ у всіх сферах життя країни, включаючи сферу державної регіональної політики і має дозволити Україні вже через шість років подати заявку про вступ до ЄС.

На жаль, в умовах недостатньої поінформованості про зміст та обґрунтування очікуваних конкретних результатів від запровадження цих програм, ставлення до них суспільної думки неоднозначне і скоріше зводиться до визнання їх неузгодженими і тому такими, що не відповідають вимога цілісного комплексу реформ. Тому, поки ще, на мою думку, слід погодитися з висновком Молдован О.О., який відзначаючи, що кожен український уряд декларує прагнення децентралізувати систему державних фінансів країни, передавши частину доходів держбюджету на забезпечення фінансової стійкості органів місцевого самоврядування, зауважує, стверджує, попри наявність потужного лобі інтересів регіональної еліти в нинішній владі, через відсутність цілісного розуміння концепції децентралізації бюджетної системи, а також наочних доказів її ефективності на практичному рівні цей процес, відбувається надто повільно [5].

З огляду на вищезазначене, слід сподіватися, що заданий українському суспільству «Євромайданом» могутній імпульс євроінтеграції обов'язково втілиться у життя разом із завершенням найближчим часом формування нового складу Верховної Ради та здійснення послідовних кроків направлених на досягнення політичної стабілізації та консолідації в країні.

Список використаних джерел:

1. Передумови та практики реалізації реформ на регіональному і місцевому рівнях – К.: НІСД, 2014. – 68 с.

2. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/art_id=247157216.

3. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо соціально-економічного розвитку регіонів України (січень-червень 2014 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/MixedList?tag=Sotsialno-ekonomichniiRozvitokRegioni>

4. Передумови та практики реалізації реформ на регіональному і місцевому рівнях – К.: НІСД, 2014. – 68 с.

5. Молдован О.О. Стратегія реформування системи державних фінансів України: завдання, пріоритети, механізми : аналіт. доп. / О. О. Молдован. – К. : НІСД, 2014. – 48 с. – (Сер. «Економіка», вип. 17).

Політичні аспекти організації нормотворчості в Україні

Ситник С.В., доцент кафедри політичної аналітики і прогнозування Національної академії державного управління при Президентіві України, кандидат політичних наук, доцент

Нинішній період становлення української державності характеризується активним розвитком інститутів громадянського суспільства, які прагнуть не лише впливати на інститути державної влади, а й бути безпосередніми її творцями. Вітчизняні науковці наголошують, що «успіх у досягненні дійсної незалежності України залежить, насамперед, від усвідомлення, по-перше, необхідності побудови прямих і зворотних зв'язків між державою і суспільством, тобто цілісної системи державно-організованого і керованого українського суспільства, і, по-друге, пріоритетної залежності національної держави від українського суспільства, а не навпаки» [1, с.255]. Наразі актуалізується необхідність розвитку публічної політики як відкритого прозорого процесу прийняття